

Η Ευρωπαϊκή Ιστορία

60 χρόνια κοινής προόδου

European **Political**
Strategy Centre

1 Μαρτίου 2017

Δήλωση αποποίησης ευθύνης:

Η παρούσα έκδοση εκπονήθηκε από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πολιτικής Στρατηγικής. Σκοπός της είναι να συμβάλει στις προετοιμασίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη Λευκή Βίβλο για το μέλλον της Ευρώπης και για τη σύνοδο κορυφής της Ρώμης, με σκοπό τον εορτασμό της 60ής επετείου από την υπογραφή των Συνθηκών της Ρώμης.

Οι πληροφορίες και οι απόψεις που παρουσιάζονται στην παρούσα έκδοση εκφράζουν τους συντάκτες της και δεν αντικατοπτρίζουν κατ' ανάγκη την επίσημη θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2017

Η περαιτέρω χρήση επιτρέπεται εφόσον αναφέρεται η πηγή. Η πολιτική περαιτέρω χρήσης εγγράφων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής διέπεται από την απόφαση 2011/833/ΕΕ (ΕΕ L 330 της 14.12.2011, σ. 39).

Για κάθε χρήση ή αναπαραγωγή φωτογραφιών ή άλλου υλικού τα οποία δεν καλύπτονται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας της ΕΕ πρέπει να ζητείται απευθείας η άδεια των κατόχων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Print: ISBN 978-92-79-66401-4 • doi:10.2872/38640 • Catalogue number: ES-01-17-157-EL-C
PDF: ISBN 978-92-79-66353-6 • doi:10.2872/2143 • Catalogue number: ES-01-17-157-EL-N
HTML: ISBN 978-92-79-66357-4 • doi:10.2872/550969 • Catalogue number: ES-01-17-157-EL-Q

European **Political**
Strategy Centre

Η 60ή επέτειος από την υπογραφή των Συνθηκών της Ρώμης προσφέρει την κατάλληλη ευκαιρία για να προβληματιστούμε σχετικά με το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ατενίζοντας κατά βάση το μέλλον, αλλά και αξιολογώντας τις περασμένες δεκαετίες. Σε μια χρονική στιγμή κατά την οποία φαίνεται να αμφισβητούνται ορισμένες από τις θεμελιώδεις αρχές που έχουν έως τώρα αποτελέσει τη βάση των δημοκρατικών κρατών και των προηγμένων οικονομιών, έχει ακόμη περισσότερη σημασία να θυμηθούμε τους αρχικούς στόχους της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Η ευρωπαϊκή πορεία είναι μια ιστορία ειρήνης, δημοκρατίας, αλληλεγγύης και ελευθερίας, αλλά και ευημερίας, ισότητας, ευζωίας και βιωσιμότητας. Στην κρίσιμη αυτή ιστορική συγκυρία αξίζει να θυμηθούμε τις αρχές που μας ενώνουν ως Ευρωπαίους, καθώς και τα κοινά επιτεύγματά μας.

Αναμφισβήτητα έχουν υπάρξει δυσκολίες, και οι μελλοντικές προκλήσεις μπορεί συχνά να φαντάζουν ανυπερβλήτες. Για τους λόγους αυτούς, μια περίοδος διαλόγου, προβληματισμού και διαβούλευσης είναι απαραίτητη. Ένας απολογισμός των ευρωπαϊκών επιτευγμάτων αποτελεί ίσως την κατάλληλη αφετηρία.

**«Η ανθρωπότητα δεν πρέπει να λησμονεί
ότι η ειρήνη δεν είναι δώρο του Θεού στα
δημιουργήματά του · είναι το δώρο που
κάνουμε ο ένας στον άλλο.»**

*Elie Wiesel, επιζών του Ολοκαυτώματος και
βραβευθείς με το βραβείο Νόμπελ Ειρήνης το 1986*

Ειρήνη

Η πιο μακρά περίοδος ειρήνης και σταθερότητας στην ιστορία της Ευρώπης —70 χρόνια από το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου— ξεκίνησε με τη σύσταση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση τιμήθηκε με το βραβείο Νόμπελ Ειρήνης το 2012, για τη συμβολή της στη μετατροπή της Ευρώπης από «ήπειρο πολέμου σε ήπειρο ειρήνης».

Για την Ευρώπη, η αξία της ειρήνης μετράει παντού: σε έναν κόσμο με περισσότερες από 40 εν εξελίξει ένοπλες συγκρούσεις, η ΕΕ παρέχει τις περισσότερες δυνάμεις στις ειρηνευτικές αποστολές του ΟΗΕ.

////////////////////////////////////

«Όταν εμείς ξεκινήσαμε το κίνημά μας για δημοκρατία το 1988, πολλές χώρες που είναι στην Ευρωπαϊκή Ένωση σήμερα δεν απολάμβαναν ακόμη τους καρπούς μιας δημοκρατικής κοινωνίας. [...] Όμως μας ξεπέρασαν. Προχώρησαν μπροστά ενώ εμείς μείναμε πίσω.»

*Aung San Suu Kyi, πολιτικός της Βιρμανίας
και βραβευθείσα με το βραβείο Νόμπελ Ειρήνης το 1991*

Δημοκρατία

Το 1957 μόνο δώδεκα από τα σημερινά κράτη μέλη της ΕΕ ήταν δημοκρατίες. Σήμερα είναι 28.

Η ΕΕ είναι η μεγαλύτερη ένωση δημοκρατιών στον κόσμο.

Κάθε πολίτης της Ένωσης έχει το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου καθώς και στις δημοτικές εκλογές, ανεξάρτητα από τη χώρα στην οποία ζει.

Έξι από τις δέκα πρώτες χώρες παγκοσμίως όσον αφορά τη συμμετοχή των πολιτών τους στις εκλογές είναι κράτη μέλη της ΕΕ.

«Το άρθρο 42 παράγραφος 7 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η ρήτρα αλληλεγγύης, [...] ορίζει ότι όταν ένα κράτος δέχεται επίθεση, όλα τα κράτη μέλη έχουν την υποχρέωση να παρέχουν βοήθεια και συνδρομή, διότι ο εχθρός δεν είναι εχθρός μόνο της Γαλλίας, είναι εχθρός της Ευρώπης.»

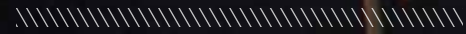
François Hollande, Πρόεδρος της Γαλλίας

Αλληλεγγύη

Μετά τις επιθέσεις στο Παρίσι στις 13 Νοεμβρίου 2015, η Γαλλία ζήτησε από τα κράτη μέλη αμοιβαία συνδρομή για την καταπολέμηση της τρομοκρατικής απειλής. Η αντίδραση ήταν άμεση και ομόφωνη.

Σε λιγότερες από δύο εβδομάδες, αρκετά κράτη μέλη, όπως η Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, το Βέλγιο, η Εσθονία, η Σλοβακία και η Σλοβενία, είχαν ήδη συμφωνήσει να παράσχουν στρατιωτική βοήθεια για επιχειρήσεις κατά του Ισλαμικού Κράτους στη Συρία ή στο Ιράκ, ή για άλλες αποστολές της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας. Σύντομα ακολούθησαν και άλλα κράτη μέλη.

Η ευρωπαϊκή αλληλεγγύη επεκτείνεται και σε οικονομικά θέματα: σε περισσότερες από δέκα χώρες η χρηματοδότηση της ΕΕ αποτελεί πάνω από το 40 τοις εκατό των συνολικών δημοσίων επενδύσεων.

«Κρατάμε το κεφάλι μας ψηλά, παρά το τίμημα που πληρώσαμε, επειδή η ελευθερία δεν έχει τιμή.»

Lech Wałesa, Πολωνός πολιτικός και βραβευθείς με το βραβείο Νόμπελ Ειρήνης το 1983

Ελευθερία

Η ελευθερία είναι θεμελιώδης αξία της ΕΕ, η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μεταξύ άλλων, παρέχει στους πολίτες το δικαίωμα να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια της Ένωσης.

Οι ατομικές ελευθερίες προστατεύονται από το Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, και περιλαμβάνουν το σεβασμό της ιδιωτικής ζωής, την ελευθερία της σκέψης, της θρησκείας, του συνέρχεσθαι, της έκφρασης και της ενημέρωσης.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ αντιπροσωπεύουν το ένα τρίτο του συνόλου των ελεύθερων χωρών στον κόσμο.

Η Ευρώπη είναι μακράν η πιο ελεύθερη ήπειρος παγκοσμίως και αποτελεί παράδειγμα ως προς την προστασία της ελευθερίας του Τύπου, σύμφωνα με τις διεθνείς κατατάξεις.

**«Η ένταξη της Πολωνίας στην ΕΕ το 2004
άλλαξε τα δεδομένα της χώρας μας. [...]
Ευθυγραμμίζοντας τη νομοθεσία μας με το
κοινοτικό κεκτημένο, μπορέσαμε να αποκομίσουμε
τεράστια οικονομικά και κοινωνικοπολιτικά
οφέλη: η σωρευτική αύξηση του ΑΕΠ μας κατά την
περίοδο 2004-2012 ανήλθε σε 46,3 τοις εκατό.»**

Radostan Sikorski, πρώην Υπουργός Εξωτερικών της Πολωνίας

Ευημερία

Η συμμετοχή στην ΕΕ έφερε αυξημένη και κοινή ευημερία. Το μέσο κατά κεφαλήν ΑΕΠ στην Ένωση έχει σχεδόν διπλασιαστεί την τελευταία εικοσαετία. Η αύξηση ήταν πάνω από δεκαπλάσια για ορισμένα από τα φτωχότερα μέλη της.

Από τον Ιανουάριο του 2013 ως και τον Σεπτέμβριο του 2016, δημιουργήθηκαν 10 εκατομμύρια θέσεις εργασίας, με αποτέλεσμα το ποσοστό απασχόλησης στην ΕΕ των 27 να ανέρχεται σε 69,7 τοις εκατό, ποσοστό-ρεκόρ σχεδόν όλων των εποχών.

Το ευρώ είναι το δεύτερο σημαντικότερο αποθεματικό νόμισμα παγκοσμίως, με τις κεντρικές τράπεζες σε όλο τον κόσμο να κατέχουν περίπου 1,5 τρισεκατομμύρια ευρώ.

**«Χωρίς τα κονδύλια από
την ΕΕ η ανακάλυψη αυτή
δεν θα ήταν δυνατή.»**

*Michaël Gillon, Βέλγος αστρονόμος που
ανακάλυψε το νέο ηλιακό σύστημα TRAPPIST-1*

Ανακάλυψη

Από την έναρξη του πρώτου πανευρωπαϊκού προγράμματος-πλαίσου για την έρευνα το 1984, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει επενδύσει περίπου 200 δισεκατομμύρια ευρώ στη χρηματοδότηση για την έρευνα και τις νέες τεχνολογίες και για προϊόντα που βελτιώνουν τη ζωή μας. Το όγδοο πρόγραμμα-πλαίσιο «Ορίζοντας 2020», είναι το μεγαλύτερο πολυεθνικό πρόγραμμα έρευνας στον κόσμο.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση κατέχει ηγετική θέση παγκοσμίως στην έρευνα και την καινοτομία. Χρηματοδοτεί το ένα τέταρτο των κονδυλίων για την έρευνα παγκοσμίως ενώ το ένα τρίτο των αιτήσεων διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας σε παγκόσμιο επίπεδο υποβάλλονται από την Ευρώπη.

Επιστήμονες, οικονομολόγοι, συγγραφείς, γιατροί, καλλιτέχνες, ακτιβιστές από την Ευρωπαϊκή Ένωση έχουν βραβευθεί με τον μεγαλύτερο αριθμό βραβείων Νόμπελ στην ιστορία για τη συμβολή τους στην ανθρώπινη πρόοδο.

«Το Erasmus είναι πολύ περισσότερο από μία εκπαιδευτική εμπειρία. Για μένα είναι ένας τρόπος να δει κανείς τον κόσμο με νέα μάτια, να νιώσει και να ανακαλύψει νέα συναισθήματα και να μάθει αυτά που δεν του λένε τα βιβλία.»

Φοιτητής αναφερόμενος στην εμπειρία του από το πρόγραμμα ανταλλαγών Erasmus

Ως Ευρωπαίοι είμαστε ελεύθεροι να ζούμε, να εργαζόμαστε και να συνταξιοδοτούμαστε οπουδήποτε στην Ευρώπη. Χάρη στην ενιαία αγορά διευκολύνεται η μετακίνηση, αφού οι πτήσεις είναι φθηνότερες, η γραφειοκρατία λιγότερη, και το κόστος πραγματοποίησης και λήψης κλήσεων στο εξωτερικό είναι πλέον 90 τοις εκατό χαμηλότερο σε σχέση με το 2007. Σύντομα θα καταργηθούν εντελώς τα τέλη περιαγωγής.

6,5 εκατομμύρια Ευρωπαίοι εργάζονται προς το παρόν σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ. Από την ίδρυσή του το 1987, το πρόγραμμα Erasmus έχει προσφέρει σε 9 εκατομμύρια άτομα την ευκαιρία να σπουδάσουν, να καταρτιστούν, να εκτελέσουν εθελοντική εργασία ή να αποκτήσουν επαγγελματική πείρα στο εξωτερικό.

Η ΕΕ έχει το υψηλότερο ποσοστό προσχολικής εκπαίδευσης μεταξύ των χωρών της G20: το 94,3 τοις εκατό των παιδιών ηλικίας τεσσάρων ετών και άνω πηγαίνουν σχολείο πριν από την έναρξη της υποχρεωτικής εκπαίδευσης.

Ευκαιρία

////////////////////////////////////
**«Όλοι οι άνθρωποι
είναι ίσοι έναντι
του νόμου.»**

*Άρθρο 20 του Χάρτη
των Θεμελιωδών
Δικαιωμάτων της ΕΕ.*

Η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση βασίστηκε από το ξεκίνημα στην αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων. Η αρχή αυτή διέπει όλες τις ευρωπαϊκές πολιτικές.

Η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών αποτελεί θεμελιώδη αξία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ανάγεται στο 1957, όταν η αρχή της ίσης αμοιβής για ίση εργασία συμπεριλήφθηκε στη Συνθήκη της Ρώμης. Το μισθολογικό χάσμα μεταξύ των δύο φύλων έχει περιοριστεί στο 16 τοις εκατό.

Σήμερα αποφοιτούν από τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια περισσότερες γυναίκες απ' ό,τι άνδρες.

Οι γυναίκες στην Ευρώπη έχουν την υψηλότερη μέση βαθμολογία παγκοσμίως στον δείκτη ατομικής ελευθερίας.

Ισότητα

«Η Ένωση έχει σκοπό να προάγει την ειρήνη, τις αξίες της και την ευημερία των λαών της.»

Άρθρο 3, Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ευζωία

Το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο έχει ενεργήσει δυναμικά αντισταθμίζοντας τις εισοδηματικές ανισότητες που προέρχονται από την αγορά, και κυμαίνονται από 22 τοις εκατό στην Εσθονία έως και 43 τοις εκατό στην Ιρλανδία, έναντι μόλις 18 τοις εκατό στις ΗΠΑ ή 15 τοις εκατό στην Ιαπωνία.

Οι πολίτες της ΕΕ ζουν οκτώ χρόνια περισσότερο από τον παγκόσμιο μέσο όρο (το προσδόκιμο ζωής κατά τη γέννηση στην ΕΕ των 28 είναι 79,6 έτη έναντι 71,4 παγκοσμίως).

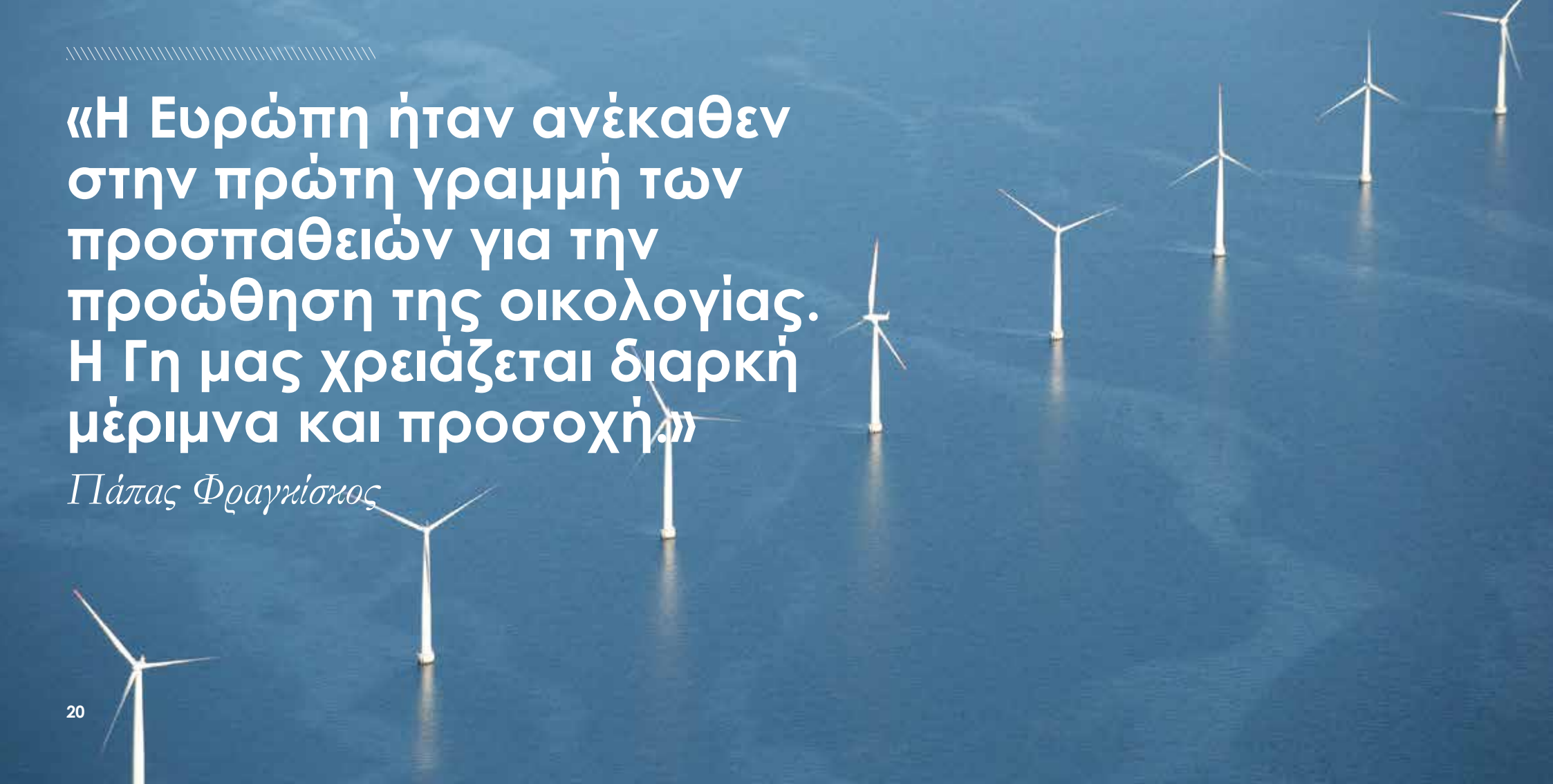
Στην ΕΕ, όλοι οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα σε τέσσερις εβδομάδες άδειας μετ' αποδοχών ετησίως. Σε χώρες όπως ο Καναδάς και η Ιαπωνία, το αρχικό δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών είναι μόνο δέκα ημέρες, ενώ στις Ηνωμένες Πολιτείες δεν υπάρχει εκ του νόμου προβλεπόμενη ελάχιστη άδεια μετ' αποδοχών.

Επιπλέον, οι γυναίκες στην Ευρώπη δικαιούνται τουλάχιστον 14 εβδομάδες άδειας μητρότητας και όλοι οι γονείς έχουν ατομικό δικαίωμα γονικής άδειας λόγω γέννησης ή υιοθεσίας παιδιού.

«Η Ευρώπη ήταν ανέκαθεν
στην πρώτη γραμμή των
προσπαθειών για την
προώθηση της οικολογίας.
Η Γη μας χρειάζεται διαρκή
μέριμνα και προσοχή.»

Πάπας Φραγκίσκος

Βιωσιμότητα

Από τη δρομολόγηση της πρώτης ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής πολιτικής το 1972, η ΕΕ αντιμετώπισε τα προβλήματα της όξινης βροχής και της αραίωσης της στιβάδας του όζοντος.

Σήμερα οι ευρωπαϊκές πόλεις συγκαταλέγονται μεταξύ των πόλεων με τα χαμηλότερα επίπεδα ατμοσφαιρικής ρύπανσης σε παγκόσμιο επίπεδο, κυρίως χάρη στις έγκαιρες απαγορεύσεις ρύπων, όπως του μολύβδου στη βενζίνη. Η ανακύκλωση των απορριμμάτων στους δήμους της Ευρώπης αυξήθηκε από 30 τοις εκατό το 2004 σε 43 τοις εκατό το 2014. Η ποιότητα των υδάτων στο 96 τοις εκατό των ακτών μας είναι κατάλληλη για κολύμβηση, ενώ σε ποσοστό 85 τοις εκατό χαρακτηρίζεται ως «εξαιρετικής ποιότητας».

Στην καταπολέμηση της αλλαγής του κλίματος, η ΕΕ απέδειξε ότι η βιώσιμη ανάπτυξη και η οικονομική πρόοδος είναι αλληλένδετες. Οι εκπομπές CO₂ μειώθηκαν κατά 22 τοις εκατό στην περίοδο μεταξύ 1990 και 2015, ενώ η οικονομία της ΕΕ μεγεθύνθηκε κατά 50 τοις εκατό.

Κατά τη περίοδο 2010 -2015, η ΕΕ επένδυσε στην ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας περισσότερους πόρους απ' ό,τι σε οποιαδήποτε άλλη πηγή ενέργειας. Σήμερα η παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας είναι τρεις φορές περισσότερη ανά άτομο σε σχέση με τον παγκόσμιο μέσο όρο.

**«Προτεραιότητά μας είναι η σύναψη
εμπορικών συμφωνιών με την ΕΕ και
με μεγάλες εμπορικές ζώνες, παρά
με τα κράτη μέλη της ΕΕ ξεχωριστά.»**

Shinzo Abe, Πρωθυπουργός της Ιαπωνίας

Επιρροή

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ο μεγαλύτερος εμπορικός συνασπισμός παγκοσμίως. Οι συνολικές εξαγωγές της ΕΕ των 27 ανέρχονται σε περίπου 5,8 τρισεκατομμύρια ευρώ. Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει πάνω από το ένα τρίτο του συνόλου των παγκόσμιων εξαγωγών και αντιστοιχεί σε πάνω από δύομισή φορές τις εξαγωγές της Κίνας και σε πάνω από τρεις φορές τις εξαγωγές των ΗΠΑ.

Η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος 80 χωρών.

Η ΕΕ αποτελεί παγκοσμίως τη μεγαλύτερη πηγή και τον σημαντικότερο προορισμό άμεσων ξένων επενδύσεων.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της είναι ο μεγαλύτερος χορηγός βοήθειας παγκοσμίως, έχοντας παράσχει πάνω από το ήμισυ της συνολικής επίσημης αναπτυξιακής βοήθειας το 2015.

«Η Ευρώπη είναι σημαντική
επειδή η πολυμορφία είναι
καλύτερη από τη μονοτονία.»

Συμμετέχων σε πορεία #pulseofeuropa

Στην ΕΕ υπάρχουν 24 επίσημες γλώσσες και πάνω από 60 αυτόχθονες περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες.

Η ΕΕ βασίζεται στην έννοια της «ενότητας στην πολυμορφία». Η εθνική ταυτότητα προστατεύεται από το άρθρο 4 παράγραφος 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Για να μην παραβιάζει εθνικές ή περιφερειακές αρμοδιότητες, η ΕΕ κατοχύρωσε την αρχή της «επικουρικότητας», διασφαλίζοντας ότι η ανάληψη δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο επικεντρώνεται σε θέματα που αδυνατούν να επιλύσουν μόνο τους τα κράτη μέλη, όπως είναι η ατμοσφαιρική ρύπανση.

Ο πλούτος των πολιτιστικών πόλων έλξης της Ευρώπης την καθιστούν τον κορυφαίο τουριστικό προορισμό παγκοσμίως. Το 2015 η Γαλλία, η Ισπανία και η Ιταλία κατείχαν αντίστοιχα την πρώτη, τρίτη και πέμπτη θέση σε παγκόσμια έρευνα των διεθνών τουριστικών αφίξεων ανά τον κόσμο.

Πολυμορφία

Βιβλιογραφικές παραπομπές

Ειρήνη:

Elie Wiesel, «[Hope, Despair and Memory](#)» (Ελπίδα, Απελπισία και Μνήμη), διάλεξη στην τελετή απονομής των βραβείων Νόμπελ, 11 Δεκεμβρίου 1986.

Thorbjørn Jagland, [Πρόεδρος της Νορβηγικής Επιτροπής Βραβείων Νόμπελ](#), ομιλία τελετής απονομής, βραβείο Νόμπελ Ειρήνης 2012, 10 Δεκεμβρίου 2012.

Διεθνές Ινστιτούτο Στρατηγικών Μελετών, «[Armed Conflict Survey 2016](#)» (Έρευνα ένοπλων συγκρούσεων 2016), 29 Μαρτίου 2016.

Institute for Peace in Partnership (Ίδρυμα για την Ειρήνη μέσω της Σύμπραξης), «[EU Contribution to UN Peacekeeping](#)» (Συνεισφορά της ΕΕ στις επιχειρήσεις διατήρησης της ειρήνης του ΟΗΕ), 17 Μαρτίου 2016.

Δημοκρατία:

Aung San Suu Kyi: «[You have to know why the world is the way it is or you have to want to know](#)» (Πρέπει να ξέρεις γιατί ο κόσμος είναι όπως είναι ή πρέπει να θέλεις

να μάθεις), βραβείο Ζαχάρωφ για την Ελευθερία της Σκέψης, Οκτώβριος 2013.

Grafeus, «[Democracy Map of Europe](#)» (Χάρτης της δημοκρατίας της Ευρώπης), Σεπτέμβριος 2013.

Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, «[Better Life Index](#)» (Δείκτης Καλύτερης Ζωής).

Αλληλεγγύη:

François Hollande, [ομιλία ενώπιον των σωμάτων του Γαλλικού Κοινοβουλίου](#), 16 Νοεμβρίου 2015.

Υπηρεσία Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, «[Activation of Article 42\(7\) TEU – France's request for assistance and Member States' responses](#)» (Ενεργοποίηση του άρθρου 42 παράγραφος 7 ΣΕΕ – Αίτηση της Γαλλίας για βοήθεια και ανταπόκριση από τα κράτη μέλη), ενημέρωση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, [πρώτη δημοσίευση το Δεκέμβριο του 2015, επικαιροποίηση τον Ιούλιο του 2016](#).

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «[Συμβολή των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων στην απασχόληση και την ανάπτυξη, το σχέδιο επενδύσεων και τις προτεραιότητες της Επιτροπής](#)», 2016.

Ελευθερία:

Day, M., «[Freedom is priceless, Walesa tells Poland](#)» (Ο Walesa λέει στους Πολωνούς: Η ελευθερία δεν έχει τιμή), The Telegraph, 30 Αυγούστου 2005.

[Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ](#), Τίτλος II. Freedom House, «[Freedom in the World 2017](#)» (Ελευθερία στον Κόσμο το 2017), 2016.

Δημοσιογράφοι Χωρίς Σύνορα, «[2016 World Press Freedom Index](#)» (Παγκόσμιος Δείκτης Ελευθερίας του Τύπου το 2016), 2016.

Ευημερία:

Radostaw Sikorski, «[Spurring on the European Project](#)», (Ενθαρρύνοντας το Ευρωπαϊκό Έργο), Our European Neighbours, 28 Νοεμβρίου 2013.

Eurostat, Κατά κεφαλήν ΑΕΠ, Σεπτέμβριος 2016.

Eurostat, Στατιστικά στοιχεία για την απασχόληση, Νοέμβριος 2016.

Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, «[Currency Composition of Official Foreign Exchange Reserves](#)» (Νομισματική σύνθεση των επίσημων αποθεμάτων ξένου συναλλάγματος), 30 Δεκεμβρίου 2016.

Ανακάλυψη:

Heath, R., «[EU cash, Belgian beer, and the final frontier](#)» (Τα κονδύλια της ΕΕ, η βελγική μπίρα και τα τελικά σύνορα), 23 Φεβρουαρίου 2017.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «[30 Years of EU Research Framework Programmes](#)» (30 έτη προγραμμάτων-πλαισίων της ΕΕ για την έρευνα), περιοδικό Horizon, ειδική έκδοση Μαρτίου 2015.

[Επίσημη ιστοσελίδα των βραβείων Νόμπελ.](#)

Ευκαιρία:

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «[Erasmus: I am one of the two million who did it!](#)» (Erasmus: Είμαι ένας από τα δύο εκατομμύρια που πήραμε μέρος!), 2010.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «[From Erasmus to Erasmus+: a story of 30 years](#)» (Από το Erasmus στο Erasmus+: μια ιστορία 30 ετών), Δελτίο Τύπου, 26 Ιανουαρίου 2017.

Eurostat, «[EU citizenship - statistics on cross-border activities](#)» (Ιθαγένεια της ΕΕ — Στατιστικές σχετικά με τις διασυνοριακές δραστηριότητες), Απρίλιος 2013.

Eurostat, «[Europe 2020 indicators – education](#)» (Δείκτες της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» — εκπαίδευση) και «[The EU in the world - education and training](#)» (Η ΕΕ στον κόσμο — εκπαίδευση και κατάρτιση), Μάρτιος 2016.

Ισότητα:

Eurostat, «[Gender pay gap statistics](#)» (Στατιστικές για το μισθολογικό χάσμα μεταξύ των δύο φύλων), Νοέμβριος 2016.

Eurostat, «[Tertiary education statistics](#)» (Στατιστικές για την τριτοβάθμια εκπαίδευση), Δεκέμβριος 2015.

Ίδρυμα Cato, «[Human Freedom Index 2016](#)» (Δείκτης ανθρώπινης ελευθερίας για το 2016), 2016.

Ευζωία:

Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, «[Income Distribution and Poverty](#)» (Διανομή εισοδήματος και φτώχεια), τελευταία διαθέσιμα στοιχεία από το 2013 και το 2014.

Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, «[Global Health Observatory \(GHO\) data: Life expectancy](#)» (Στοιχεία του Παγκόσμιου Παρατηρητηρίου για την Υγεία (GHO): Προσδόκιμο ζωής), στοιχεία του 2015.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «[Professional, private and family life](#)» (Επαγγελματική, ιδιωτική και οικογενειακή ζωή), Νοέμβριος 2016.

[Wage Indicator Foundation](#), 2017.

Βιωσιμότητα:

Πάπας Φραγκίσκος, [ομιλία ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου](#), Στρασβούργο, Γαλλία, 25 Νοεμβρίου 2014.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «[The European Union Leading in Renewables](#)» (Η Ευρωπαϊκή Ένωση στην πρωτοπορία των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας), ενημερωτικό φυλλάδιο COP21, 2015.

Διεθνής Οργανισμός Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, «[The Power to Change: Solar and Wind Cost Reduction Potential to 2025](#)» (Η δύναμη για αλλαγή: δυναμικό μείωσης του κόστους της ηλιακής και αιολικής ενέργειας έως το 2025), Ιούνιος 2016.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «[Η ενεργειακή μετάβαση της Ευρώπης προχωρά ικανοποιητικά](#)», δελτίο Τύπου, 1η Φεβρουαρίου 2017.

Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος: «[Report on European bathing water quality in 2015](#)» (Έκθεση σχετικά με την ποιότητα των ευρωπαϊκών υδάτων κολύμβησης το 2015), Σεπτέμβριος 2016.

Σταύρος Δήμας, «[Celebrating the Environmental Union](#)» (Εορτασμός της Περιβαλλοντικής Ένωσης), BBC News, 23 Μαρτίου 2007.

Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος: «[Environmental indicator report 2016](#)» (Έκθεση σχετικά με τους περιβαλλοντικούς δείκτες για το 2016), με σκοπό τη στήριξη της παρακολούθησης του 7ου Προγράμματος Δράσης για το Περιβάλλον, 9 Δεκεμβρίου 2016.

Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, «[Urban Air Quality Database](#)» (Βάση δεδομένων σχετικά με την ποιότητα του αέρα στις πόλεις), 2016.

Επιρροή:

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «[A Stronger Global Actor](#)» (Ένας ισχυρότερος παγκόσμιος παράγοντας), Οκτώβριος 2016.

Stewart, H., '[Britain remaining in EU is 'better for the world', says Japanese prime minister](#)'; The Guardian, 5 May 2016.

Πολυμορφία:

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «[Θέματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης — Πολυγλωσσία](#)».

Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, άρθρο 5.

PulseofEurope: <http://pulseofeurope.eu/?lang=en>.

Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού του ΟΗΕ, «[Tourism Highlights](#)» (Σημαντικότερα τουριστικά θέματα).

©

Εξώφυλλο: © AP Photo/Sergei Grits

© AP/Fotolia/Pavlo Vakhrushev

Ειρήνη: © AP Photo / B.H. Rollins

Δημοκρατία: © AP/Fotolia/bizoo_n

Αλληλεγγύη: © AP Photo/Christophe Ena

Ελευθερία: © AP Photo/Lutz Schmidt

Ευημερία: © AP/Fotolia/Lena Serditova

Ανακάλυψη: © ESA/ATG medialab, 2016 / Source: EC - Audiovisual Service

Ευκαιρία: © AP/Fotolia/Syda Productions

Ισότητα: © AP/Fotolia/Aliaksei Lasevich

Ευζωία: © AP/Fotolia/haveseen

Βιωσιμότητα: © European Communities, 2009 / Source: EC - Audiovisual Service / Photo: Laurent Chamussy

Επιρροή: © AP Photo/Mosa'ab Elshamy

Πολυμορφία: © AP/Fotolia/WavebreakmediaMicro

Υπηρεσία Εκδόσεων